

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenštvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franciškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izjava vsak četrtek. Naročna letno 60 Din., za inozemstvo 80 Din. Član pov. UJU plačajo list s članarino. Oglaša po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 2312.

Za razmah nadaljevalnega šolstva v Sloveniji.

Širša akcija za razmah nadaljevalnega šolstva na deželi. — Dva tečaja za učitelje in dva za učiteljice nadaljevalnih šol. — Gospodarska stran vprašanja. — Tudi za vodstvo nadaljevalnega šolstva je treba samoizobrazbe. — Institucije za nadaljevalno šolstvo v inozemstvu.

Obeta se nam velik razmah nadaljevalnega šolstva v Sloveniji. Oba oblastna odbora priredita po en tečaj za učitelje in po enega za učiteljice. V mariborski oblasti se vršita tečaji v počitnicah, v ljubljanski v jesenskih mesecih. To je smatrat kot začetek širše akcije, ki jo snujeta oba oblastna odbora glede nadaljevalnega šolstva na deželi.

Z zadoščenjem opazujemo, da si osvajajo polagoma tudi drugi krogi naše naziranje, da je smatrat nadaljevalno šolo kot nujno potrebno dopolnilo osnovne šole, ki brez prve nikdar ne more zadovoljivo rešiti prevažnega vprašanja izobrazbe širokih slojev naroda. Šele, ko vzame ljudskošolsko učiteljstvo — primerno pripravljeno — tudi vzgojo in izobrazbo zrelejše kmetske mladišče v svoje roke in bo znalo to izobrazbo poskladno usmeriti, si smemo obetati gospodarski in kulturni dvig onih širokih in najširših plasti našega kmetskega ljudstva, ki jim strokovna kmetska in druga izobraževališče v splošnem niso dostopna. Problem nadaljevalnega šolstva je torej nacionalen problem v najtehnejšem pomenu besede in se da le s tega zrelišča velikopotezno rešiti. Vsako tesno stanovsko ali strokovnjaško stališče bi stvari več škodilo kot koristilo.

S trenutkom, ko je začelo učiteljstvo spoznati veliko nalogu, pred katero stoji in se zavedati pomena nadaljevalnega šolstva, je bil storjen prvi odločilni korak k razmahu tega šolstva, kajti brez razumevanja za stvar in brez sodelovanja od strani učiteljstva, samo z dekretem od zgoraj se takoj vprašanja ne dajo nikdar in nikjer uspešno rešiti — to uči izkušnja. Dokler ni začelo učiteljstvo problema motriti in pojmovati z idejne plati v vsej njegovi širini in globini, se vprašanje kmetskega nadaljevalnega šolstva ni premaknilo z mrtve točke.

Pri tem seve nočemo prezreti, da nam vse naše navdušenje za stvar ne more pomagati preko vprašanja finansiranja tega šolstva. Dokler smo mogli računati v tem pogledu samo na krajevne činitelje in na državo, ni bilo misliti na kako dalekosežnejšo akcijo v prid tega šolstva. Kljub temu, da nobena šola ni tako poceni in so njeni vzdrževalni stroški sorazmerno z njenim pomenom naravnost minimalni, predstavljajo vendar personalni izdatki zanje za gospodarsko šibke občine precejšnje breme, ne glede na to, da nobena stvar ni za učiteljico tako odzna, kot so pogajanja s krajevnimi činitelji za lastni skromni honorar. Kjer koli so se dežele ali države resno zavzele za nadaljevalno šolstvo, so najprej uredile vprašanje njegovega vzdrževanja v tem smislu, da so prevezle same plačevanje učiteljstva, in prepustile samo skrb za stvarne izdatke občinam. To vidimo n. pr. povsod v sosednih alpskih deželah.

Danes lahko s precejšnjo gotovostjo računamo, da prevzame tudi v Sloveniji oblastna samouprava kritje personalnih stroškov za nadaljevalno šolstvo — vsaj na deželi. S tem bi bil ustvarjen drugi glavni pogoj za širok razvoj te šole. Da se nameravata oba oblastna odbora z vso resnostjo zavzeti za stvar, je razvidno iz prvega proračuna, ki ima znatne postavke za nadaljevalno šolstvo

vseh panog, kljub temu, da pri njegovi se stavi še nista mogla imeti oblastna odbora v tem pogledu nobenega določenega programa, razvidno pa je tudi iz njune brige za izobrazbo učiteljstva nadaljevalnih šol.

Ni dvoma, da je to središnji problem nadaljevalnega šolstva. Od učiteljstva predvsem je odvisno, kakšen bo uspeh šole in kako jo bo narod sprejel. Gotovo je, da ponekod krajevne razmere in nasprotstva uničujejo najboljše namere učitelja, a taki pojav bodo postajali vedno redkejši, ko se nadaljevalna šola med narodom udomači. Takrat bo tudi čas za upeljavo te šole kot obvezne šole. Danes bi bilo to še preuravljeno. Prej je treba učiteljstvo usposobiti za novo nalog in za razširjen njegov delokrog med kmetskim ljudstvom. Kako si to usposabljanje predstavljamo? — Samoizobrazba učitelja ostane v tem pogledu slej kot prej prevažen činitelj, brez katere tudi najboljša šolska izobrazba ne doseže svojega namena. A tej samoizobrazbi je treba dati soliden temelj. Kdor gradi tu svoje upe na reformo naših učiteljic, se gotovo varu. Od te strani se nimamo dosti nadejati. O usodi učiteljic bodo odločali v naši centrali, kjer zasledujejo svoje cilje in se jim s to stvarjo tudi nihakor ne mudri.

V tej situaciji so kratki tečaji, kakor so se dosedaj prirejali za izobrazbo učiteljev nadaljevalnih šol in kot so bodo letos zopet vršili, nek izhod, toda izhod v sili, kar je treba povdoriti. Slepko prej moramo vztrajati na svojem stališču, da je naloga učitelja med kmetskim ljudstvom, ako hoče svoje mesto prav izpolniti, tako ogromna, odgovorna in težavna, da bi za njeni pripravo bilo vsaj tako, ako ne bolj potrebno posebno izobraževališče kot za meščanskošolske učitelje. Seve nam ne prihaja na um, da bi za naše namene kopirali ustroj višje pedagoške šole. Za izobrazbo učiteljstva za njegove posebne naloge na deželi rabimo zavod, ki bo po vsej svoji zasnovi stal v najtehnejši zvezi z življenjem in potrebami našega kmetskega ljudstva, ki bo dal učitelju poleg potrebnih praktičnih izobrazbe v onih strokah, ki jih rabi na deželi, tudi globje pojmovanje njegovih vzgojnih nalog, globje razumevanje položaja, razmer in problemov našega kmetskega ljudstva in učiteljevih nalog med njim. Od te ideje ne smemo popustiti. Izvedljiva je, ker vzdrževalni stroški takega zavoda razmeroma ne bi bili visoki, ne da bi se niti primerjati z vzdrževalnimi stroški kakih polnopre srednje šole. Kot vzdrževalatelj bi prihajal v poštev le oblastni odbor, oziroma oba oblastna odbora skupaj. Država pa bi dajala učiteljem potreben študijski dopust.

Ti naši načrti niso utopični. Pri ljubljanskem oblastnem odboru se prav resno pečajo z vprašanjem daljših tečajev za izobrazbo učiteljev in učiteljev nadaljevalnih šol in pravljeni so upoštevati tudi naše želje in predloge. Seve se moramo danes zadovoljiti še s krajevimi tečaji, da se ustavljavanje nadaljevalnih šol, tam kjer so zanje ugodni pojni, preveč ne zavlačuje.

Ti kratki 3–4-tedenski tečaji, kakor se letos priredijo v obeh oblastih, seve ne morejo imeti namena, udeležencem dati vse po-

krajev najbolj. On ne pretirava v svojih linijah, ima pa kljub temu samosvoj blago-tehničen izraz, ki žari kakor mak sredi pisanega polja rožnih cvetov. Ker je Gasparijeva slika naroden izraz, si jo tudi v polnem obsegu globoko osvoji narod.

Knjižico pa krasí tudi nebroj drugih slik in sličic, ki ponazorujejo to in ono potrebo; toliko jih je, da pride povprečno na vsako drugo stran po ena skupina, kar je zelo veliko — in vse to stane samo dobre tri dinarje!

Kako lepo podaja pisatelj jesen in jesenska opravila. Ne suhoparno, ampak v obliki razgovora, in tu je vpleteno vse. Pa zopet nov naslov, ki je že sam na sebi privlačen, poleg pa še slika. Malčki izvedlo, kako se pripravi brezalkoholna piča, spoznava škodljive sadnega drevja, poleg pa precej orodja, s katerim jih uničijo; pa prikima zima, kjer pripoveduje striček o krmilnjach, cepljenju, in ko pride pomlad, je že odpela žaga, prične se gnajenje, obrezovanje itd. itd. Tako se vrsti vse eno za drugim, podano v živahnih razgovorih, ki vsakogar požive. Kot začljuček je slika, kako so si sadjarčki napolnili želodčke, kar je glavno pri njih, potem pa zopet igra, delo in smeh.

»Sadjarčki« so se brezvomno zelo priljubili mladini, ki jih bo prebirala, pa tudi mi, učitelji, jih bomo radi vzelci v roko ob kmetskih urah, bodisi v učilnicah ob teoretičnem pouku ali v sadovnjaku, razkazovajo to in ono, ob čemur bo šele videla mladina, kaka zakladnica je med temi platnicami.

trebno teoretsko in praktično strokovno znanje, ki ga rabi v nadaljevalni šoli. Sami bi omalovaževali svoje delo, svojo nalogo in kmetijsko stroko kot tako. To velja seve tudi za 5–6-tedenske tečaje. Taki kratki tečaji služijo, ali naj bi služili predvsem nalogi, da dajo učitelju pregled snovi, ki jo obsega učni načrt nadaljevalne šole, da mu dajo napotke za obravnavo in izbiro učne snovi, za učni in vzgojni postopek, da mu praktično demonstrirajo stvari, ki jih v pomožnih knjigah ne najde (tu sem spadajo n. pr. praktične vaje in sadjarstva in vrtnarstva, kmetske kuhinje). Zato mora diskusija igrati važno vlogo v tečaju. Poleg uvajanja v šolsko delo in ustroj nadaljevalne šole bi bilo umestno, aksi bi se tudi pri nas, slično kakor v učiteljskih tečajih v Sv. Martinu pri Gradišču, posvetilo nekaj časa uvajjanju učitelja v njegov delokrog na deželi, v spoznavanje položaja, gospodarskih in drugih razmer in problemov našega kmetskega stanu, da se ga tako usposobi za celotno pojmovanje njegovih nalog med kmetskim narodom in usmeri njegov interes in njegova miselnost v ono smer, da se bo čutil domačega na kmeth in med kmetskim ljudstvom. Temu namenu služijo v Sv. Martinu pri Gradišču predavanja iz ljudske pedagogike, kmetskega narodopisja, kmetske zgodovine in narodnega gospodarstva.

Da dosežejo taki kratki tečaji začeljeni uspeh, je potrebno, da prinese udeležence s seboj v tečaj že nekaj poznanja kmetskih razmer in nekaj praktičnega znanja. To velja zlasti za učiteljice. Nemogoče je, da bi se šele v tečaju učle elementarni spremnosti v kuhanju in gospodinjstvu. Teh poslov morajo biti že večje. Naloga tečaja je, da jih seznam s posebnostmi kmetske kuhinje in gospodinjstva. Delo v tečaju bo zlasti za učiteljice naporno, ker bodo morale udeležence vsa dela praktično izvrševati, kakor dekleta v gospodinjski nadaljevalni šoli in bodo ves dan zaploslene.

Zagotovilo imamo, da bodo pritegnjeni k sodelovanju pri tečajih, ki se vršita v Ljubljani, tudi praktični šolniki, vsaj po en učitelj in ena učiteljica. Oblastni odbor je povabil k razgovoru strokovnjakov tudi zastopnike učiteljstva in tam so se naši predlogi upoštevali. Podrobnejša uredba mariborskih tečajev, nam ni znana, ker oblastni odbor ni usregel naši želji po sodelovanju pri sestavi programov. Pač pa nam je sporočilo, da se njegovi načrti v bistvu krijejo z našimi. Osupnilo je marsikoga in izvralo tudi nekaj proteste, ker je mariborski oblastni odbor v svojem razpisu naznani, da bo podpisal samo one tečaje, kajih učitelji so se udeležili mariborskih tečajev. Tovarišem, ki so že več let z uspehom delovali na kmetskih nadaljevalnih šolah in obiskali daljše tečaje, ni razumljivo, zakaj bi morali sedaj obiskati še krajev tečaj. Ni jim bilo pojasnjeno, da se mariborski tečaj po svojem programu bistveno razlikuje od strokovnih kmetskih tečajev, kajih so se do sedaj prirejali. Upamo, da dosežeta oba tečaja poln uspeh in bosta stvari v resnici koristila. Nič drugega nismo hoteli, ko smo izrazili svojo željo po sodelovanju pri sestavi programa.

Pričakujemo, da se tovariši in tovarišice tudi za ljubljanska tečaja priglasijo v takoj častnem številu, kakor za mariborsk in tem dočakajo resno voljo učiteljstva, preči glede nadaljevalnega šolstva od načrtov in besed k dejanjem.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelenje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarja — Zaloge DMC in vseh potrebači za vezanje. —

Ljudje stočajo, da zadnje čase drevje ne rodi in krive vremena, tega pa ne izprevidijo, koliko bi rodila druga rastlina, rastoča stalno na istem mestu — petdeset let — ne gnojena. Pri sadnemu drevju pa še tisto peščico zemlje pokriva trava, ki vzame vso hrano za svojo rast. »Sadjarčki« so jasno dobrodošli v vseh ozirih v izboljšanje naših sadovnjakov!

Albin Čebular.

JOS. DOLGAN:

Učni načrt kmetske delovne šole.

Drugi razred.

Polje: Sneg je obvaroval ozimino pred mrazom; spomladni zeleni; solnce; njivski jetičnik; navadna zvezdnica; penuša; kurje zdravje; mrtva kopriva; plešec; hruščica; lapuh; preslica; pljučnica; korenine; listi; cvetni; število pršnikov in pestičev; setev z roko; setev s stojjem; kako globoko gre se me v zemljo; na kakšno zemljo smo vsejali; katero seme sadimo plitvo ali globoko; krompir sadimo po razoru; srednji krompir za seme; pesce sejemo ali pa pressajamo; utrujnost pri delu; kaj otroci lahko pomagajo; katero seme sadimo plitvo ali globoko; krompir sadimo po razoru; srednji krompir za seme; pesce sejemo ali pa pressajamo; utrujnost pri delu; kaj otroci lahko pomagajo; kdo najbolj dela; kako bi si delo olajšali; delavci; place na dan; hrana; vreme.

Gozd: Leska; mačice; cvetni prah; vetrov; strupeni volčin; črni trn; resa; jetnik; kopitnik; iva; brin; dren; trepetnika; ciklamen;

Sklepi glavnega odbora UJU v Beogradu.

(Sprejeti na seji 27. maja 1928 v Beogradu.)

I. Povedena je reč, gde će se držati naredna VIII. Glavna Skupština i kada.

Po ovom pitanju saslušano je mišljenje predstavnika Poveren. Splita, da bi Skupština teško bilo održati u Splitu, kako je že Izvor. Odbor, i predlog Uprave Pov. Beograd, da se Skupština održi u Beogradu, kao mestu sredokraće, u kom bi učešće članova bilo veće prilikom donošenja Pravila, pa je odlučeno posle predloga Pover. Ljubljana in Sarajeva, da se VIII. Glav. Skupština UJU održi u Mariboru početkom avgusta.

II. Povedena je reč o poputnim članova Glav. Odbora, kad dolaze na sednice Glav. Odbora i Skupština i odlučeno je:

Da, kao i dosada jednu poputnu plaćaju Poverenštva, a jednu Glavni Odbor. Prema tome tražiti od poverenštava, koja duguju izvesnu putnu, da je čim pre isplate. U buduće ova pitanja rešiti pravilima ili poslovnikom.

III. Član Izv. Odbora predlaže pismo Saveza Hrvatskih Učiteljskih društava od 7. septembra 1927. god. Br. 61, štampano u »Narodnoj Prosvjeti« br. 75/1927 u stvari predloga za stvaranje zajedničke organizacije između našeg Udrženja i predlagajućeg Odbora, raspravljiv ovaj predlog Saveza Hrvatskih Učiteljskih Društava, predlaže plenum Glav. Odbora ovaj zaključak kao odgovor:

»Na vaše cenjeno pismo od 27. septembra 1927. god. Br. 61 u stvari akcije za stvaranje zajedničke staleške organizacije između ovog Udrženja i Saveza Hrvatskih Učiteljskih Društava čest nam je da vam odgovimo ovo:

Na sednicama Glav. Odbora Udrženja Jugoslovenskog Učiteljstva u Beogradu od 27. i 28. maja ove godine, sastavši se prvi put posle pomenutog Vašeg pisma, zaključeno je, da se u načelu prihvata ovo vaše saopštenje, uz iskrenu želju i za što skorijom provedbom potpunoga staleškoga ujedinjenja u zemlji. Nominirajući ovom prilikom Glavni Odbor i svoje delegate za predložene, po Vama, pregovore u tu svrhu molite se prijateljski, da bi prethodno pismeno predložili Izvrs. Odboru Udrženja i osnovna načela, prema kojima smatrate to ujedinjenje provedivim, kako bi prema tome mogli pregovori ovdan i formalno da odpočnu i uspešno da se završe, u životnom interesu učiteljstva i po općenitom željama u čitavom staležu.

Umoljavate se uz to drugarsi toliko, da bi se v interesu lakšeg sporazumevanja i zbog prevelikih troškova za brojno delegaciju, s obe strane bio ponuđenici sve na polovicu.«

IV. Član Izvrsnog Odbora dostavlja, da će se početkom jula t. g. održati Skupština Čeho-Slovačkih Učitelja u Brnu, kojom će se prilikom sastati i delegati Slovenskih Učiteljskih Udrženja radi sporazuma o zajedničkom radu i predlaže, da se svima Poverenštva

Da se pozovu povereništva i sreska društva, da kod svojih članova uvedu u tu svrhu naročitu štednju, da bi im se za ovakav slučaj našla potrebna sredstva.

VII. Član Izvršnog Odbora dostavlja, da su za podizanje Jugoslovenskog Dačkog Doma potrebna materialna sredstva, kojih Izvršni Odbor nema u dovoljnoj mjeri i pita u ime Izvršnog Odbora na koji bi se način došlo do njih, te da se podigne Dom.

Pošte duže debate odbor je rešio:

1. Da Izvršni Odbor zamoli sve Oblasne Odbore da prema mogućnosti pomognu dobrotvornim prilozima u ostvarenju ove učiteljske želje potrebe;

2. Zamoliti opštine većih mesta u Otadžbinu, da i one pomognu podizanje Doma po svojoj mogućnosti;

3. Da svaki član Udrženja, osim redovne članarine od 15 dinara za narednu godinu uplati po mogućnosti Glav. Odboru još i po 15 dinara za gradnju Jugoslovenskog Dačkog Doma, a koliko to ne uplate pojedinci, da svako društvo nadje načina, kako da izmire toliki doprinos za sve svoje članove;

4. Da se zamoli g. Ministar Prosvete, da u državnom budžetu za narednu godinu osigura za Jugoslov. Dački Dom svotu od najmanje 500.000 dinara;

5. Da se poduzme ekonomska i dobrotvorna akcija u svim mogućim pravcima i

6. Da se dadu određene ruke Izvršnom Odboru u pogledu mogućnosti izgradnje i trećeg sprata Doma s razloga, što bi zgrada u tom slučaju bila mnogo jeftinija, nego da se kasnije nadograduje; ujedno, da se dosadašnji rad Izvršnog Odbora u stvari Doma odobri i dade poverenje za daljni rad na tome.

VIII. Povedena je reč o redu na Skupštinama i Odbor je mišljenja i predlaže:

1. Da na sednicama Šireg Glavnog Odbora i konferencijama sa delegatima ne budu prisutni i nečlanovi, odnosno

2. Da na Glavnoj Skupštini budu delegati potpuno odvojeni od nedelegata.

3. Da pravo govora imaju samo delegati.

Ovo striktno provesti.

IX. Povodom toga što Glavni Prosvetni Savet kao vrhovno stručno telo ne odgovara po svom sastavu svim potrebama u našim prosvetnim priklama, naročito što u njemu nije zastupljeno učiteljstvo — prema modernim pedagoškim zahtevima — po svojim predstavnicima, kao i povodom nekih dogadaja u poslednjem vremenu, gde su se potpuno mimošili predlozi i interesi osnovnog Školstva i učiteljstva, usvojeno je ovo:

1. Potrebna je reorganizacija Gl. Prosvetnog Saveza prema savremenim prilikama i potrebama posebno s obzirom na to da osnovno Školstvo bude u Glavnem Prosvetnom Savetu zastupljeno iz svojih redova, sa pravom redovnih članova, jer je i osnovna škola jednako-pravna, šta više osnov u obrazovanju;

2. Dok se to ne provede, neka se intervenira najodlučnije, da se svih dosadašnjih vanrednih članova iz učiteljskog reda pozivaju na sve sednice, jer je nastava svih kategorija u uzročnoj vezi, posebno da se ne radi o osnovnoj školi a bez nje. Naročito da se u sednice pozivaju predsednik UJU g. Vlad. Petrović, čije nepozivanje ne može ničim da se opravlja, kao i vanredni član Zagreba, predsednik Povereništva UJU, profesor Učiteljske Škole i poszni pedagoški stručnjak g. J. Skavčić.

X. Raspravljeno je o slučaju s predsednikom Ljubljanskog Povereništva, a Andrejom Skuljom, i urednikom »Učiteljskog Tovariša« g. Ivanom Dimnikom, članovima Gl. Odbora Udrženja, koji su zbog nekih napisa u »Učiteljskom Tovarišu«, u obrani školskih i učiteljskih interesa, stavljeni pod disciplinski istragu, uz to je i zadržano nedavno postavljanje g. Andr. Skulja za vršioca dužnosti oblasnog školskog nadzornika za Ljubljansku Oblast.

Zaključeno je: Zamoliti g. Ministra Prosvete, da bi se ova disciplinska istraga odmah obustavila, u interesu osnovnog Školstva i potrebnog mira u učiteljskim redovima Ljubljanske i Mariborske Oblasti, kao i u čitavom staležu, jer pomenuti gg. Skulj i Dimnik uživaju najveći autoritet kroz stručni, svagda ispravni i državi uvek nesumnjivo odani prosvetni radnici.

Razlozi za to jesu:

Pomenuti nisu imali namenu nikoliko da povrede autoritet školske vlasti, posebno Min. Prosvete, dok ni u pomisli nije bilo kakvo diranje u plemenske ili verske osjetljivosti. Najmanje je pak to da je pisano pod bilo kojim uticajem dnevnih političkih tendencija, jer je općenito poznato, da je uprave Ljubljansko Povereništvo UJU pod vodstvom gg. Skulja i Dimnika, među glavne ciljeve svoga delovanja, postavilo potpunu depolitizaciju u učiteljskom staležu, pa tu depolitizaciju najstrože i sprovođe. Naročito se pak ističe, da se ničim i ni u kom pravcu nije htelo dirati u rad ili ma u koju nadležnost Ministarstva Vojske, što nije nikako ni moguće s obzirom na to, da je slovenačko učiteljstvo u svakoj prilici dosada dalo dovoljno dokaza i samopregorevanja u svima nastojanjima na dobru nacionalnom, posebno i za našu dičnu vojsku.

Pomenuti napisi imali su samo najbolju svrhu za poboljšanje izvrsnih prilika u Školstvu, kod čega su gg. Skulj i Dimnik bili jedino izvršioc zaključaka svoga učiteljstva, a u svojstvu njegovih legalnih predstavnika, odnosno kao postavljeni funkcioniери staleškog glasila.

XI. Uzimaju se u rasmatranje predlozi pojedinih Povereništava i društava u pogledu pitanja školskih, materijalnih, administrativnih i t. d. pa se zaključuje, da Glavni Odbor prihvati i sproveđe još i ove stvari:

1. Disciplinsko sudenje da se u celoj zemlji uvede što pre u smislu Zakona o Činovnicima;

2. Mesni i Oblasni Školski Odbori da stupe u delovanje prema poslednjoj Uredbi i u krajevima Hrvatske i Slavonije, Bosne i Hercegovine, gde se u mnogome to još ne provodi;

3. U istim krajevima da se uredi i školski nadzor, koji je tu nepotpun, a da se za nadziranje škola u ovim krajevima kao i u Sloveniji i t. d. redovito osiguraju dovoljna materijalna sredstva za putne troškove, koji da se na vreme isplaćuju;

4. Učiteljski stičajevi po čl. 35. Zakona za predašnju Kraljevinu Srbiju, da se protegnu i predonosenja novoga školskog zakona na celu zemlju i što pre da se tako sprovodi;

5. Pitane učiteljskih stanova u naravi i drva da se hitno reši povoljno i pravilno za sve krajeve države, naročito s obzirom na nezaštitnost u stanbenim odnosima, kao i na nepravilni postupak nekih oblasti samouprava po tim pitanjima, posebno oblasti Primorsko-Krajiške po zaključku od 25. maja ove godine.

6. Da se u Bosni i Hercegovini ujednostavi i počača otvaranje i proširavanje škola, kako je to u drugim krajevima; jednak je da se školski budžeti isplaćuju iz državnih sredstava i u organiziranim opština, kao i da se na nepodeljenim Školama ne postavljaju za učitelje izbeglice koji ne poznaju jezik;

7. Nadzorničke ocene u svima krajevima da budu uvek javne (posebno Dalmacija), što da se svuda strogo sprovodi;

8. U Učiteljske škole da se prvenstveno primaju učiteljska deca;

9. Na Učiteljske Škole od naredne školske godine da se prvenstveno postavljaju slušaoci četvrte godine V. P. Škole;

10. U Učiteljsku Školu između svršenih kandidata treba da se najpre nameste oni, koji su odslužili kadrovski rok, odnosno koji su regulisali svoju vojnu obvezu;

11. Učiteljima, koji su ranije odslužili kadrovski rok u obrocima o školskim ferijama, da im se računa i dalje u službu učiteljsku to vreme provedeno u kadru;

12. Učiteljima, izbeglicama iz Istre i ostalih krajeva da se prizna naše državljanstvo što pre;

13. U stvari Žanatski Trgovacki Škole da se umoli g. Ministar Trgovine i Industrie: da Pravilnik za sve škole bude jedinstven za celu zemlju, uz mogućnost primene za sve naše prilike i potrebe; nastava u tim školama da je poverena u prvom redu učiteljima osnovnih škola (i Gradanskih), koji su i dosad vodili nastavu i upravu u njima; nagrada da ne bude ispod današnje, 30 dinara po nastavnom času; da se o Pravilniku sa sluša stručno mišljenje Udrženja Jugoslav. Učiteljstva; a uprava Škole da se predala upravitelju Škole, gde se drži časovi;

14. Učiteljima i učiteljicama, krunskim penzionerima u novim krajevima da se što pre prevedu na dinarske penzije;

15. Da se poprave premestaji iz političkih razloga, koji su se dogodili u poslednje vreme neopravdano u znatnom broju u nekim krajevima, u srezovima: Slavonska Slatina, Bosanski Brod, Tešanj i t. d.

XII. Po predlogu Uprave Beogradskog Povereništva utvrđeno je: Da se za ovogodišnji rad Glav. Škole skupštine učini ovaj raspored: Dana uči Skupštine pre podne da se održi sednica Šireg Glavnog Odbora, posle pođne da bude konferencija sa delegatima, dva puta dana da se upotrebe na skupštinskim radom, kako bi se svim poslovom mogli svesrti.

XIII. Povodom Uredbe o izmenama i dopunama Uredbe o nabavljanjem zadrugama državnih službenika izdane po Ministru finansija na osnovu ovlašćenja čl. 374. Fin. Zakona sa 1928—1929. god., kojom se određuje, da svaki državni činovnik mora uplaćivati i dalje u Savez Nabavljačkih Zadruga svoje uloge, da se umoli g. Ministar Prosvete za intervenciju kod g. Ministra Finansija, da se učitelji i učiteljice izuzmu ispod ove uredbe, a dotični ulozi da se prepuste za gradnju Učiteljskih Domova, koje građenje su u tečaju kako u Beogradu tako i u drugim nekim mestima.

XIV. Da se učini načelno stanovište, po Ustavu i pravilnom shvatanju gradanskih sloboda potpuno opravданo, da se buduće funkcioneri Udrženja i urednici staleških listova ne budu u svom radu za Udrženje uzmmani na odgovornost kao državni činovnici, koliko taj rad nosi obeležje prava i sva koga građanina činovnika.

XV. Predlaže se, da se uvede društvena značka kao i jedinstveni naziv, sa štampljem (sa znakom značke) za sva udružena sresaška društva.

XVI. Treba da se pozove svoj udruženo učiteljstvo na držanje i plaćanje staleške štampe, posebno organa Glav. Odbora: »Narodne Prosvetne i Učitelja.«

Isto tako da se raspisom pozove svoj učiteljstvo na što aktivnije učestvovanje u svima družinskim poslovima, držanjem zborova i inače, posebno vršenjem savesno i tačno svojih dužnosti prema Udrženju, moralnih i materijalnih.

XVII. Poraditi da učiteljice, udate za državne činovnike, dobiju pun dodatak na skupoču.

Pokrajinska skupština v Celju.

Kdor izmed udeležence reflektira na stanovanje v Celju, naj se zgusi ob prihodu v Celje pri portirju »Čeljskega doma«, kjer dobi nakaznico za stanovanje v enem izmed celjskih hotelov. V svrhu evidence naj se vsak udeleženec takoj priglasi za stanovanje pri tovariu Franu Rošu, učitelju v Celju, Lisce 42. Želi se, da bi udeleženci obedovali v hotelih, kjer so nastanjeni.

Pripravljeni odbor.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslužujte se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom zunčan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg št. 19, Ljubljana. Telefon 2477.

Pojdite v planine

in na smuk. Ne hodite pa brez pristnih Brajerjevih smuških čevljev ali pa brez pristnih Brajerjevih gojzarjev!

J. BRAJER, Ljubljana, Breg št. 1.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča.

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana

Sv. Petra cesta 12.

Splošne vesti.

Z današnjo številko pričenja letnik 1928/29, »Učiteljskega Tovariša«. S tem prehaja »Učit. Tov.« v 69. leto. Prihodnje leto praznjuje 70-letnico, kot najstarejši list med sedanjimi slovenskimi listi. — Neorganizirani naročniki naj poravnajo naročnino, kar so v zaostanku in za naprej.

— Prihodnja številka »Učit. Tov.« izide šele 14. t. m., ker bo v njej objavljeno tajniško in blagajniško poročilo, proračun in račun pov. UJU, da imajo vse to delegati na skupščini v rokah. Delegati naj pre prečitajo ta poročila, ker se na skupščini ne bodo več čitala.

— Ob priliki zločina v Narodni skupščini je postal Izvršni odbor UJU klubu KDK sledeće pismo: Zdržano jugoslovensko učiteljstvo si je zapisalo na svoj prapor duhovno edinstvo našega troimenega naroda, v veri, da je močna in velika nacionalna država edini pogoj za kulturni in prosvetni progres. Radi tega greni vse misleči ljudi in rodu ljube vsak pojav, ki ovira proces duhovnega edinstva. — Dogodek dne 20. maja se je doznačil src vsega jugoslovenskega učiteljstva in Izvršni odbor UJU obsoja gusnus zločin v Narodni skupščini ter prosi predsedstvo KDK, da sprejme sožalne izjave jugoslovenskega učiteljstva in jih sporoči tudi družinama nedolžnih žrtv. — Dolžnost vseh tretjih sinov našega naroda je, gledati na to, da se ozdravijo rane in da se s konsolidacijo države onemogočijo usodni dogodki, ki morejo samo zadrževati popolno izvrševanje zaobljubljene jugoslovenske misli. — Iz seje Izvršnega odbora UJU z dne 23. junija 1928.

— Naskok na I. grupo II. kategorije za učiteljstvo. Gospodu ministru prosvete! Udrženje Jugoslovenskega Učiteljstva po ovlašćenju čl. 374. Fin. Zakona sa 1928—1929. god., kojom se određuje, da svaki državni činovnik mora uplaćivati i dalje u Savez Nabavljačkih Zadruga svoje uloge, da se umoli g. Ministar Prosvete za intervenciju kod g. Ministra Finansija, da se učitelji i učiteljice izuzmu ispod ove uredbe, a dotični ulozi da se prepuste za gradnju Učiteljskih Domova, koje građenje su u tečaju kako u Beogradu tako i u drugim nekim mestima.

XVIII. Po predlogu Učiteljske Škole za uradništvo počitnicam v marioborski oblasti. Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šolski okraj zbrano dne 21. junija na zborovanju v Ptuju najodločnejše protestira proti nameravani uvedbi jesenskih počitnic v marioborski oblasti ter poziva poverjeništvo UJU, da zastavi ves svoj vpliv, da g. prosvetni minister prekliče svoj ukaz, s katerim je dovolil oblastnemu odboru marioborske oblasti njih uvedbo. Utetljive: Ministrstvo za socialno politiko je izdalо zakon o zaščiti mladoletnih v tovarniških podjetjih. Najmanj tako kot ml